

paa en heldig Maade særlig de mindre Jordbrugeres prisværdige Stræben efter nu, da deres Baand ere løste, at stille sig i Rækken af dem, der ville hæve vort Agerbrug fremad. Man kan derfor sikkert være forvisset om, at den stillede Opfordring vil finde Gjenklang og Understøttelse hos enhver nidkær Jordbruger med aabent Dje for det Almenes Vel.

Anmeldelser om Bidrag maa sendes til Udvalgets Sekretær, Landinspektør Vadum, Kristiansholms Vej 7, Kjøbenhavn.

En engelsk Landmandsforening for Indkjøb af kunstig Gjødning.

J Oversigten over Landbruget 1868, hvormed nærværende Bind af Tidsskriftet begyndte, henledte vi Side 12 Opmærksomheden paa de overordentlig gunstige Resultater, som en Forening af Landmænd i Syd-Lincolnshire i England for et samlet, garanteret og kontrolleret Indkjøb af fosforsyrerig Gjødning havde opnaaet. Denne korte Meddelelse har paa flere Maader vakt Opmærksomhed, og vi skulle derfor her lidt udførligere omtale den. Resultatet, man har naaet, er det, at Landmændene derved have erholdt Gjødning af lige, ja endog større Godhed for mindre end $\frac{2}{3}$ af den Pris, som de tidligere have maattet betale, da de enkeltvis kjøbte den.

Gjødningen, der tidligere havde kostet Landmændene 6 £ 10 s. pr. Tons (omtr. 2 Rd. 5 £ pr. 100 *℔*), leveredes dem nemlig frit paa hvilken som helst Jernbanestation indenfor en Afstand af 80 eng. Mil fra Lincoln for 3 £ 18 s. pr. Tons (omtrent 10 £ 6 β pr. 100 *℔*); paa disse Vilkaar var der i den korte Tid ($\frac{1}{2}$ Aar), hvori Foreningen havde bestaaet, dels blevet brugt dels bestilt omtrent 3,600,000 *℔*.

Der modtages vedvarende Bestillinger, men Prisen for yderligere Foraarsleveringer er bleven bestemt til 4 £ „ s. 6 d. pr. Tons (omtrent 10 ¥ 11 β pr. 100 H). Ved Modtagelsen fra vedkommende Fabrikant af den bestilte Gødning kan desuden hver af Foreningens Medlemmer indsende en Prøve til Foreningens Sekretær, som da besørger den analyseret. De Fordele, en Forening, der besørger Indkjøb i det Store, føre med sig, ere altsaa betydelige, og hertil kommer, at trods den korte Tid, hvori Foreningen har virket, havde den dog ved Aarskiftet, efter at alle Udgifter vare dækkede, en Kassebeholdning af over 1500 Rd.

Gødningen bestod i: »superphosphate guaranteed to contain 26 per cent. of soluble phosphate«: dette maa, naar det ligefrem oversættes, nødvendig gjengives som af os er skeet, som indeholdende 26 pCt. opløselig fosforsur Kalk, og at ogsaa Englænderne, i det mindste undertiden, betegne den opløselige fosforsure Kalk paa denne Maade fremgaaer f. Ex. af en Analyse fra en stor engelsk Gødningfabrik, som vi have liggende for os, og som lyder saaledes:

Soluble phosphate of lime 8,67 pCt.

(Equal to ordinary phosphate rendered soluble 13,57).

Insoluble phosphates 9,86 pCt. *)

Vi ere imidlertid af et herværende agtet Handelshus bleven gjorte opmærksomme paa, at Englænderne ofte i Handelsproget bruge Betegnelsen »of soluble phosphate« istedetfor »phosphate rendered soluble«, og at en af vore ældste og største Gødningfabrikker for et Par Aar siden har lidt et temmelig betydeligt Tab ved denne vildledende eller rettere forvanskende Betegnelse,

*) Opløselig fosforsur Kalk 8,67 pCt.

(Svarende til 13,57 pCt. uopløselig fosforsur Kalk, gjort opløselig).

Uopløselig fosforsur Kalk 9,86 —

idet nemlig 26 pCt. phosphate rendered soluble kun vil give 16,6 pCt. opløselig fosforsur Kalk.

Det er nu af Interesse at vide, i hvad Forstand Udtrykket i det anførte Exempel fra Syd=Lincolnshire skal forstaaes, og for at komme til fuld Kjendskab derom, have vi direkte henvendt os til Bedkommende i England. Af det Materiale, der for Øjeblikket foreligger os, synes vor Gjengivelse at være den rette. En Superfosfat fra det store Handelshus M'Bean og Hope i Leith, der indeholder over 24 pCt. opløselig fosforsur Kalk, kostede ifjor 6 £ à 6 £ 5 s. pr. Tons. Den af Foreningen for Syd=Lincolnshire brugte Gjødning kostede, før Foreningen dannede sig, 6 £ 10 s., altsaa mere end den nævnte fra M'Bean og Hope; heri vilde der ingen Rimelighed være, hvis den ikke havde indeholdt lidt mere opløselig fosforsur Kalk, og heraf synes det da at fremgaa, at de anførte 26 pCt. i Virkeligheden have været opløselig fosforsur Kalk. Hvis saa er, bliver Prisen for hvert \mathcal{A} opløselig fosforsur Kalk omtrent 7 β ; men selv om man vilde antage, at der var ment 26 pCt. »of phosphate rendered soluble,» hvilket omtrent vilde svare til 16,6 pCt. opløselig fosforsur Kalk, saa bliver Prisen for denne dog nu, efterat man har dannet en Forening for Indkjøb i det Store, kun $10\frac{1}{4}$ β pr. \mathcal{A} , medens man tidligere gav omtrent 17 β for den, og det er netop derpaa, at vi have villet henlede Opmærksomheden, nemlig at et stort samlet Indkjøb har skaffet Foreningsmedlemmerne Gjødning til under $\frac{2}{3}$ af den Pris, som de tidligere havde betalt for Gjødning af samme eller ringere Godhed, og det er netop denne Reduktion i Priserne, foranlediget ved det samlede Indkjøb, der har stillet de her anførte engelske Priser, hvad enten vi regne 26 eller 16,6 pCt. opløselig fosforsur Kalk, betydelig lavere end de Priser, vi herhjemme ere vant til; men Skylden herfor falder i hvert Fald for en Del paa den Urimelighed i vor Toldlovgivning, at der skal svares Told af den Svovlsyre, som benyttes til Oplosningen af den trebasiste fosforsure Kalk, medens den Svovlsyre, der i Udlandets Fabrikker er brugt i dette

Djemed og altsaa indirekte i Form af en fosforsur Kalk indføres hertil, ikke er belastet med Told. Dette er i hvert Fald en Urimelighed, men det er tillige en stor Uretfærdighed mod vore indenlandske Fabrikker, som man netop maa ønske støttede saameget som muligt, og det er et stærkt Misgreb mod en fornuftig Statsøkonomi, især i et Landbrugsland, at belaste med Told, hvad der ligefrem tjener til Jordens Frugtbargjørelse, til Agerbrugets Forbedring, og dermed til Statens Velstand.

Den her omhandlede Gjødning, har rimeligvis ikke indeholdt andre Gjødningsstoffer end det, der var garanteret, nemlig opløselig fosforsur Kalk, medens den her i Handlen gaaende sure fosforsure Kalk jo altid indeholder Ammoniak, der giver den en forøget Værdi. Ligesaa maa vi ogsaa bemærke, at Fabrikanten, der har leveret den nævnte Gjødning, strax erholder Betaling for den, medens der her i Landet i Reglen gives en mislig lang Kredit.
